

מו"פ ערבה תיכונה וצפונית-תמר

משרד החקלאות ופיתוח הכפר
שירות ההדרכה והמקצוע
לשכת הדרכה נגב

דצמבר 2019

המלצות השקיה ודישון 2019-2020 אבטיח ומלון חורף - אביב במבנים

בקרת ההשקיה והדישון

הגידול במבנים דורש תשומת לב רבה והקפדה מרבית על תנאי הגידול המיטביים, בכדי להגיע ליבול המקסימלי. עיתוי נכון ומדויק של אספקת מים ודשנים יכול להיעשות על ידי שימוש באמצעי בקרה.

בקרת השקיה יעילה מצריכה הצבת טנסיומטרים בחממה, המלמדים על מצב המים בקרקע בשלבי הגידול השונים - מתי הקרקע רוויה במים ומתי צריכת המים של הצמח גבוהה. שימוש נכון ויעיל בטנסיומטרים מחייב רישום יום-יומי של קריאות המכשיר. בקרת הדישון תיעשה בעזרת משאבים - מכשירים המוטמנים בקרקע ומאפשרים דיגום של תמיסת הקרקע. בעזרת ערכה ביתית ניתן לבדוק בתמיסה הנדגמת את רמת החנקן והמליחות, ולקבל החלטות לגבי נוהלי ההשקיה והדישון בהתאם לתוצאות. ריכוז החנקן הרצוי במי ההשקיה, לשם **קליטה יעילה** על ידי הצמח, הוא בתחום של **80-120 גרם/מ"ק (ח"מ)**. הריכוז הנמוך מתאים לתחילת הגידול, והריכוז הגבוה - לתקופת מילוי הפרי. ריכוז חנקן, הנמוך מ-40 **גרם/מ"ק**, אינו יעיל כלל, וכך גם ריכוז, הגבוה מ-150 **גרם/מ"ק**, שאף הוא אינו יעיל ועלול לגרום להמלחה כתוצאה מהצטברות עודפי חנקן בקרקע.

להבטחת קליטה טובה ומהירה של **שתילים** חשוב מאוד לדשן את השתילים כבר בהשקיה הראשונה. די בשתי השקיות של 3 מ"ק/ד' כל אחת, יום אחר יום, ולאחר מכן לעבור למשטר ההשקיה המומלץ, בהתאם להתפתחות השתילים.

אבטיח⁽⁵⁾ חורפי-אביבי במבנים

שלב הגידול / השקיה ודישון	שתילה - פריחה	פריחה - גמר חנטה ⁽¹⁾	חנטה ⁽¹⁾ - מלאה - הבשלה	הבשלה - קטיף
תדירות השקיה	פעמיים בשבוע ← אחת לארבעה ימים	אחת ליומיים - שלושה	אחת ⁽²⁾ ליומיים	אחת ⁽³⁾ ליום
מנת מים - מ"ק/ד'	3 מ"ק להשקיה			
מקדם החוזר התאדות מגיגית		0.6 ← 0.8	1.0	0.9
מקדם החוזר התאדות פנמן		1-0.8	1.35	1.2

כמות דשן להכנת 100 ליטר תמיסת דשן⁽⁴⁾
 ריכוז היסוד הצרוף במי ההשקיה (גרם/ מ"ק) מופיע בסוגריים.

10 (50)	25 (125)	30 (125)	25 ← 20 (125) ← (100)	12 (60)	אמון חנקתי - ליטר חנקן צרוף - גרם
-	1.5 (12)	2.0 (15)	1.3 (10)	0.75 (6)	חומצה זרחתית-ליטר זרחן צרוף - גרם
3.5 (35)	7.5 (75)	10 (100)	12 ← 8 (120) ← (80)	5 (50)	אשלגן כלורי - ק"ג אשלגן צרוף - גרם
7-0-7 0.5	9-2-7 1.25	6-1.5-5 1.8	6-1.5-6 1.75 ← 1.4	6-1.5-6 0.75	דשן מורכב נוזלי מינון: ליטר/מ"ק

קאליט יומית של יסודות הלנה לצונם

300	400 ← 300	250	250 ← 100	75	חנקן צרוף - גרם
-	40	25	10	10	זרחן צרוף - גרם
400	500 ← 400	350	250 ← 150	70	אשלגן צרוף - גרם

- (1) חנטה מלאה - שניים-שלושה חנטים בגודל ביצה בכל קן.
- (2) כשקוטרו של האבטיח מגיע לכ-15 ס"מ, רצוי לעבור להשקיה יומית בכל הקרקעות.
- (3) בקרקע חולית משקים פעמיים ביום.
- (4) הכמויות מתאימות להזרקה של 2 ליטרים תמיסת דשן לכל 1 מ"ק מי השקיה.
- (5) אבטיח מורכב הינו בעל און צימוח נמרץ ביותר אי לכך, אין להפריז בכמויות המים להשקיה.

כללי: כאשר מנת המים היומית מעל 6 מ"ק - רצוי להגדיר כמות מים ללא דשן בתחילת ההשקיה. כמות זו לא תעלה על 50% ממנת המים להשקיה.

מלוני חורף-אביב במבנים

קטיף	תחילת רישות - הבשלה	חנטה מלאה ⁽²⁾ - תחילת רישות	סיום זרוד ענפים - חנטה	הצצה (שתילה) סיום זרוד ענפים ⁽¹⁾		שלב הגידול השקיה ודישון
				פעמיים בשבוע	אחת לשבוע ⁽³⁾	
	אחת ליום	אחת ליומיים	אחת לשלושה ימים	4 ← 3 להשקיה	6 ← 5 להשקיה	תדירות השקיה
						מנת מים - "ק/ד"
	0.9 ← 0.8	0.6 ← 0.7	0.5			מקדם החזר התאדות מגיית
	1.2-1	0.8-0.95	0.65			מקדם החזר התאדות פנמן

כמות צפון לפחות 100 ליטר תמיסת צפון (4)
ריכוז היסוד הצרופ במי ההשקיה (גרם/ מ"ק) מופיע בסוגריים.

12 (60)	15 (75)	25 (125)	25 (125)	20 (100)	12 (60)	אמון חנקתי - ליטר חנקן צרופ - גרם
0.5 (4)	0.4 (3)	2.5 (15)	1.8 (12)	1.3 (10)	0.75 (6)	חומצה זרחיתית-ליטר זרחן צרופ - גרם
5 (50)	5 (50)	10 (100)	10 (100)	8 (80)	5 (50)	אשלגן כלורי - ק"ג אשלגן צרופ - גרם
6-0.5-5 1.0		6-2-5 1.7		6-1.5-8 1.4	6-1.5-7 0.75	דשן מורכב נוזלי מינון: ליטר/מ"ק

קליטה יומית של יסודות הזנה לדונם

300	300	400	250	15 ← 100 0	75	חנקן צרופ - גרם
15	15	50	20	10	10	זרחן צרופ - גרם
350	400	500	350	200	70	אשלגן צרופ - גרם

- (1) זרוד ענפים בגידול בהדליה. בגידול שרוע תתרחש החנטה סמוך יותר למועד השתילה, ושינוי תדירות ההשקיה ייעשה בהתאם.
- (2) חנטה מלאה - שניים-שלושה חנטים בגודל ביצה בכל צמח.
- (3) עד הצצה משקים מדי שלושה ימים - 2 מ"ק לדונם.
- (4) הכמויות מתאימות להזרקה של 2 ליטרים תמיסת דשן לכל 1 מ"ק מי השקיה.
- (5) מלון מורכב הינו בעל און צימוח נמרץ ביותר. יש להתאים את משטר ההשקיה לעוצמת הצימוח של הזנים השונים.

נתוני התאדות מגיגית (ממוצעים רב-שנתיים*)

ממוצע חודשי	מ"מ מים ליממה***			עשרת** חודש
	31-21	20-11	10-1	
3.2	3.4	3.2	3	ינואר
4.3	4.6	4.4	3.8	פברואר
6.6	7.8	6.6	5.5	מרס
9.8	10.1	10.5	8.8	אפריל
10.3	12.7	11.7	10.8	מאי
13.4	13.6	14	12.8	יוני
13.4	13	13.4	13.7	יולי
13.1	12.4	13.2	13.7	אוגוסט
10.4	9.4	10.3	11.5	ספטמבר
8.3	7.4	8.4	9.1	אוקטובר
5.7	4.6	5.7	6.8	נובמבר
3.7	3.4	3.8	4	דצמבר
3066 מ"מ				מצטבר שנתי

- * בחודשים אפריל-אוקטובר יש להוסיף 10% לנתונים בטבלה באזור עידן. ומקיבוץ סמר דרומה.
 ** עשרת - ממוצע לעשרה ימים, כשליש חודש.
 *** 1 מ"מ/יממה = 1 מ"ק/דונם/יממה.

עודד פרידמן, עדי סויסה
שה"מ

עודד 0525833191
עדי 0502156690
יורם 0523665994

*כל האמור לעיל הינו בגדר עצה מקצועית בלבד ועל מקבל העצה לנהוג מנהג זהירות!